

KAYET NO : 02.2013.378
KARAR TAR H : 27/01/2014

TAVS YE KARARI

KAYET ED LEN DARE

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlı ı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlü ü ANKARA

KAYET N KONUSU

ikâyetçinin üçüz çocuk sahibi olması nedeniyle ekonomik sıkıntıda oldu u ve yardım taleplerinin idare tarafından yanıtı sız bırakıldı ı iddiası hakkındadır.

KAYET BA VURU TAR H

29/07/2013

I. USÛL

ikâyet Ba vuru Süreci

1) ikâyet ba vurusu, e-ba vuru yolu ile 29/07/2013 tarihinde yapılmı tır. ikâyet ba vurusunun karara ba lanması için 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçili i Kurumu Kanununun Uygulanmasına li kin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeli in 41/1-a maddesi ve mza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, ikâyetin incelenmesine ve ara tırmasına geçilmi ve 02.2013/378 ikâyet no.lu tavsiye önerisiyle Kamu Ba denetçisine sunulmu tur.

B. Ön nceleme Süreci

2) Yapılan ön inceleme neticesinde, ikâyetin inceleme ve ara tırmasına engel bir eksikli in bulunmadı ı tespit edilmi tir.

II OLAY VE OLGULAR

3) ikâyetçi, 07/12/2012 tarihinde üçüz bebeklerinin do du unu, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlı ına yaptı ı birçok yardım talebi ba vurusunun cevapsız bırakıldı ını, söz konusu ba vurulara verilen cevaplarda ise, da ılmayan ailelere yardım yapılamayaca ının belirtildi ini, kendisinin üçüz bebekleri sebebiyle ciddi ekonomik sıkıntı içerisinde bulundu unu, yardım yapılabilmesi için ailelerin da ılması artını arayan devletin ço ul gebelikler sonucu ço ul bebek sahibi olan insanlara farklı olanaklar sunması gerekti ini belirterek ma duriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

B. darenin ikâyete ili kin Açıklamaları

4) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 1 Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlü ü'nün 19/09/2013 tarih ve 97919 sayılı cevabi yazısında; Sosyal Yardımlar Genel Müdürlü ünün 3294 sayılı Sosyal Yardımla ma ve Dayanı mayı Te vik Kanunu ile olu turulan Sosyal Yardımla ma ve Dayanı mayı Te vik Fonu kaynakları ile yine aynı Kanuna göre her il ve ilçede olu turulan ve ba kanlıklarını Valilerin/Kaymakamlıkların yaptı ı, 973 Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfı arac ı ile 3294 sayılı Kanun kapsamında olan fakr ü zaruret içinde ve muhtaç durumdaki vatanda larımıza temel ihtiyaçlarının (gıda, yakacak, sa lık, barınma, e itim gibi) kar ılanmasına yönelik yardımlar ile çalı abilir durumda bulunan vatanda larımızın üretken hale getirilmesi yönünde proje destekleri verdi i, özel hukuk tüzel ki ili ini haiz kurulu lar olan Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakıflarının karar organlarının Mütevelli Heyetler oldu u, vatanda ların yardım talepleri için ikamet ettikleri il/ilçede kurulu bulunan Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfına müracaat etmeleri gerekti i, ki inin 09/11/2012 tarihinde U ak Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfına yardım talebiyle ba vuruda bulundu u, 10/04/2013 tarihli Mütevelli Heyeti kararı ile 200 TL nakdi yardım, 24/07/2013 tarihli Mütevelli Heyeti kararı ile 150 TL gıda yardımı yapıld ı, ki inin aylık 800 TL ücretle bilgisayar firmasında çalı tı ı, 2010 model Fiat Punto marka araç sahibi oldu u, e inin bir dershanenin halkla ili kiler bölümünde çalı rken do um iznine ayrıldı ı yönünde tespitlerin yapıld ı, bundan sonraki yardım talepleri için Vakfa ba vuruda bulunması gerekti i konusunda 15/08/2013 tarih ve 86221 sayılı yazı ile ki iye bilgi verildi i, 29/06/2013 tarih ve 547117 sayılı B MER ba vurusunun U ak Aile ve Sosyal Politikalar l Müdürlü ü ve U ak Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfına yönlendirildi i, Vakıf Mütevelli Heyetinin 03/07/2013 tarih ve 28 sayılı toplantısında ilgilinin durumunun de erlendirildi i, ancak yardım talebinin uygun görülmedi i, zira söz konusu Genel Müdürlükçe yürütülen Sosyal ve Ekonomik Destek Yönetmeli inin 6 ncı maddesinin (a)ve (b) bentleri ile yine aynı Yönetmeli in 5 inci maddesinin (b) ve (d) bentleri kapsamındaki çocuklara yardımların öncelikle yapıld ı, U ak Aile ve Sosyal Politikalar l Müdürlü ünce ki i hakkında yapılan ara tırma neticesinde bahsi geçen mevzuat hükümleri gere i yardım talebinin uygun görülmedi i ve ki iye 02/07/2013 tarih ve 3859 sayılı yazı ile yanıt verildi i ifade edilmektedir.

C. Olaylar

5) a) Üçüz çocuk sahibi olan ikâyetçi, Ba bakanlık leti im Merkezi B MER kanalı ile üç kez yardım talebi ba vurusunda bulunmu olup, ikayetçiye yardım talebine ili kin olarak ikamet etti i yerdeki U ak Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfına müracaat etmesi gerekti i yönünde bilgi verilmi tir.

b) ikâyetçi, 09/11/2012 tarihinde U ak Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfına yardım talebiyle ba vuruda bulunmu , kendisine 10/04/2013 tarihli Mütevelli Heyeti kararı ile 200 TL nakdi yardım, 24/07/2013 tarihli Mütevelli Heyeti kararı ile 150 TL gıda yardımı yapılmı tir.

c) ikayetçinin 29/06/2013 tarih ve 547117 sayılı B MER ba vurusu U ak Aile ve Sosyal Politikalar l Müdürlü ü ve U ak Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfına yönlendirilmi , Vakıf Mütevelli Heyetinin 03/07/2013 tarih ve 28 sayılı toplantısında ilgilinin durumu de erlendirilerek yardım talebinin uygun görülmedi i bildirilmi tir.

II. HUKUK DE ERLEND RME VE GEREKÇE

A. lgili Mevzuat

6) Anayasanın "*Cumhuriyetin nitelikleri*" ba lıklı 2 nci maddesinde; Türkiye Cumhuriyetinin, toplumun huzuru, millî dayanı ma ve adalet anlayı ı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçili ine ba lı, ba langıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devleti oldu u belirtilmi tir.

Anayasanın "*Devletin temel amaç ve görevleri*" ba lıklı 5 inci maddesinde, ki inin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle ba da mayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlı ının geli mesi için gerekli artları hazırlamaya çalı mak, düzenlenmi tir.

Anayasanın 90 ıncı maddesinin 5 inci fıkrasında " *Usulüne göre yürürlü e konulmu*

milletlerarası andla malar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andla malarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andla malar hükümleri esas alınır." hükmünü içermekte olup,

Türkiye Cumhuriyeti tarafından 14 Eylül 1990 tarihinde imzalanmış ve 9 Aralık 1994 tarihinde onaylanarak 11 Aralık 1994 tarihinde yürürlüğe giren Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin 3. maddesi "*Kamusal ya da özel sosyal yardım kurumları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararı temel düncedir.*" hükmünü,

15 Aralık 2003 tarihinde imzalanmış ve 4/6/2003 tarihli ve 4867 sayılı Kanunla onaylanmasıyla yürürlüğe giren Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklarla İlgili Uluslararası Sözleşmenin 11. maddesinin 1. fıkrası ise "*Bu Sözleşmeye taraf devletler, herkesin yeterli beslenme, giyim ve konut da dahil olmak üzere, kendisi ve ailesi için yeterli bir yaşam düzeyine sahip olma ve yaşam koşullarına sürekli gelişme hakkına sahip olduğunu kabul ederler. Taraf devletler bu hususta hür rızaya dayalı uluslararası işbirliğinin temel önemini kabul ederek, bu hakkın güvence altına alınması için uygun tedbirler alacaklardır.*" hükmünü içermektedir.

7) 08/06/2011 tarih ve 27958 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "*Görevler*" başlıklı 2. maddesinin (f) bendinde, toplumun sosyal yardım ve korumaya ihtiyaç duyan kesimlerine yönelik yardım faaliyetlerini düzenli ve etkin biçimde yürütmek; yoksullukla mücadeleyle ilgili ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesini koordine etmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, adı geçen Bakanlık görevleri arasında sayılmaktadır.

8) 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun "*Amaç*" başlıklı 1. maddesinde bu Kanunun amacı korunmaya, bakıma veya yardıma muhtaç aile, çocuk, engelli, yaşlı ve diğer kişilere götürülen sosyal hizmetlere ve bu hizmetleri yürütmek üzere kurulan teşkilatın kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklar ile faaliyet ve gelirlerine ait esas ve usulleri düzenlemek olduğu belirtilmiştir, "*Tanımlar*" başlıklı 3. maddesinde ise sosyal hizmetler; kişileri ve ailelerin kendi ve bünyeleri ve çevre artlarından doğan ve kontrolleri dışında olan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünü olarak düzenlenmiştir.

9) 3294 sayılı Sosyal Yardımlaştırma ve Dayanışma Teşvik Kanununun "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesinde, fakrî zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmayan ve bu kurumlardan aylık ve gelir almayan vatandaşlarla ilgili geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkanı sağlanması halinde topluma faydalı hale getirilecek, üretken duruma geçirilebilecek kişilerin bu Kanun kapsamı içinde olduğu, ayrıca kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmakla veya bu kurumlardan aylık veya gelir bağlanmasıyla birlikte, Fon Kurulunca belirlenecek ölçütlere göre; hane içindeki kişilerin başlıca gelirleri, onaltı yaşından büyükler için belirlenen aylık net asgari ücretin 1/3'ünden az olan kişilerden fakir ve muhtaç durumda bulunanların da bu Kanun kapsamında yer aldıkları düzenlenmiştir.

10) 28/09/1986 tarih ve 19325 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Sosyal ve Ekonomik Destek Yönetmeliğinin "*Tanımlar*" başlıklı 2. maddesinde; "muhtaçlık" kavramının kendisini, eğitim ve bakıma yükümlü olduğu çocuklarını, anne ve babasını, buldukları mahallin hayat şartlarına göre asgari seviyede geçindirmeye yetecek geliri, malı veya kazancı bulunmama halini ifade ettiği; "korunmaya muhtaç çocuk" kavramının beden, ruh ve ahlak gelişimleri veya ahlaki güvenlikleri tehlikede olup; ana veya babasız, ana ve babasız; ana veya babası veya her ikisi de belli olmayan; ana ve babası veya her ikisi tarafından terk edilen; ana veya babası tarafından ihmal edilip, fuhuş, dilencilik, alkolü içkileri veya uyuşturucu maddeleri kullanma gibi her türlü sosyal tehlikelere ve kötü alışkanlıklara karşı savunmasız bırakılan ve başlıca sürüklenen çocuğu ifade ettiği (aynı tanıma 2828 sayılı Kanununun 3. maddesinde b fıkrasında da yer verilmiştir.); "nakdi yardım" kavramının müracaatçının sosyal inceleme raporu sonucunda

belirlenen ihtiyacına göre verilecek para yardımını ifade etti i; "sosyal yardım tutarı" kavramının en yüksek Devlet memuru aylı ı (ek gösterge dahil) tutarını ifade etti i; "geçici yardım" kavramının sosyal ve ekonomik bir sorunun çözümünde yardımcı olabilmek amacıyla yılda bir, zaruri hallerde en çok iki defaya mahsus olmak üzere yapılacak yardımları ifade etti i; "sürelî yardım" kavramının muhtaç ki ilere kar ıla tıkları hayat güçlüklerini gidermek amacıyla Kurumun bütçe imkanları ölçüsünde yapılacak yardımları ifade etti i belirtilmi tir.

Adı geçen Yönetmeli in "*Genel esaslar*"ba lıklı 5 inci maddesinde aynı ve nakdi yardım uygulamalarına ait genel esaslar belirlenmi olup; söz konusu maddenin (b) bendinde, aynı ve nakdi yardım programlarının uygulanmasında korunmaya muhtaç çocu a ve ailesine, muhtaç sakata ve muhtaç ya lıya öncelik tanınaca ı, yardım talebinin kurum imkanları ile kar ılanamayacak derecede fazla olması halinde önceliklerin; muhtaç olma derecesi, aciliyet durumu ve müracaat veya tespit sırası esas alınarak belirlenece i; (c) bendinde, aynı ve nakdi yardım uygulamalarında, muhtaç durumda bulunan ki ilerin en kısa sürede kendi imkanları ile geçinebilecekleri bir hale gelebilecekleri hizmeti sa lama anlayı ı içinde bulunulmasının esas oldu u; (e) bendinde, aynı ve nakdi yardımların yapılmasında ve muhtaçlık tespitinde Kurumun takdir yetkisinin esas oldu u, yardımlardan daha önce faydalanmı olmanın bir hak do urmayaca ı düzenlenmi tir.

Söz konusu Yönetmeli in "*Yardımdanyararlanacak olanlar*" ba lıklı 6 ncı maddesinde Genel Müdürlü ün sosyal yardım hizmetlerinde, korunmaya muhtaç çocukların, ailelerinin yanında ya amlarını sürdürmelerinin temel hedef oldu u ve bu hizmetlerden öncelikle bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde sayılan korunmaya muhtaç çocukların yararlandırılaca ı belirtilmi olup; (a) bendinde, ekonomik yoksunluk nedeniyle haklarında korunma/tehdire karar aldırılarak, sosyal hizmet kurulu larının himayesine bırakılan, desteklendikleri takdirde ailesi veya yakınları tarafından yanlarına alınabilecek özellikleri ta ıyan çocuklar; (b) bendinde ise, ekonomik yoksunluk nedeniyle haklarında korunma/tehdire karar alınarak Kuruma ait bir sosyal hizmet kurulu una yerle tirilmesi talep edilen ve kendilerine sosyal ve ekonomik destek sa lanamaması durumunda Kuruma ait sosyal hizmet kurulu una yerle tirilmesi zorunlu görülen, ancak korunma/tehdire kararı alınmaksızın sosyal ve ekonomik destekle ailesi veya yakınları tarafından bakılabilecek çocuklar sayılmı tir.

Adı geçen Yönetmeli in "*Sosyal Yardımlardan Faydalanma*" ba lıklı 12 nci maddesinde; Kurumca yapılacak aynı ve nakdi yardımların kar ılıksız oldu u, aynı ve nakdi nitelikteki sosyal yardımlardan bu Yönetmelik esaslarına göre korunma kararına bakılmaksızın öncelikle muhtaç çocuklar ile muhtaçlı ı tespit edilen ki ilerin ve ailelerin faydalanaca ı, aynı ve nakdi yardım hizmetinden faydalanmak için korunma kararı olması artının aranmayaca ı, sosyal yardımların yapılmasında ki ilerin di er kaynaklardan elde ettikleri yardımların dikkate alınaca ı, birden fazla kaynaktan sürelî sosyal yardım ödemesinden yararlanılamayaca ı düzenlenmi tir.

B. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden De erlendirme ve Gerekeçe

11) ikâyetçi, 07/12/2012 tarihinde üçüz bebeklerinin do du unu, bu sebeple ciddi ekonomik sıkıntı içerisinde bulundu unu, bu durumdaki insanlara yardım yapılabilmesi için ailelerin da ılması artını arayan devletin ço ul gebelikler sonucu ço ul bebek sahibi olan insanlara farklı olanaklar sunması gerekti ini belirterek ma duriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

ikayetçinin Ba bakanlık leti im Merkezi (B MER) kanalı ile üç kez yardım talebi ba vurusunda bulunması üzerine, 3294 sayılı Sosyal Yardımla ma ve Dayanı mayı Te vik Kanununun 7 nci maddesi gere ince ihtiyaç sahibi vatanda lara nakdi ve aynı yardımda bulunmak üzere kurulan sosyal yardımla ma ve dayanı ma vakıflarından biri olan U ak Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfına müracaat etmesi gerekti i yönünde bilgi verildi i görülmektedir.

12) Hukuki de erlendirme ve gerekeçe bölümü 7,9,10 uncu paragraflarında açıklandı ı üzere ikayet ba vurusunda bulunanın çocuklarının aynı ve nakdi yardım programlarından faydalandırılmalarında öncelik tanınan korunmaya muhtaç çocuk ve kimseler kapsamına girmedi i anla ılmaktadır. Dolayısıyla ikayetçinin üçüz çocuk sahibi olması nedeniyle kendisine yardımda bulunulması talebinin söz konusu mevzuat hükümleri do rultusunda reddedilmesinde hukuka aykırılık bulunmadı ı dü ünülmektedir.

Di er yandan Anayasanın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin nitelikleri arasında sosyal devlet ilkesine yer verildi i; 5 inci maddesinde ise, ki ilerin ve toplumun refah, huzur ve mutlulu unu sa lama; ki inin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet

ilkeleriyle ba da mayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırma ve insanın maddî ve manevî varlı ının geli mesi için gerekli artları hazırlamaya çalı manın devletin temel amaç ve görevleri arasında sayıldı ı dikkate alındı ında; konunun sosyal devlet ilkesi çerçevesinde ele alınması gereklili i söz konusudur.

"Sosyal Devlet" ilkesi Anayasa Mahkemesi kararlarında, ferdin huzur ve refahını gerçekle tiren ve teminat altına alan, i sizli i önleyici ve millî gelirin adalete uygun biçimde dağı lmasını sa layıcı tedbirler alan adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendini yükümlü sayan, hukuka ba lı kararlılık içinde ve gerçekçi bir özgürlük rejimini uygulayan devlet, ekinde tanımlanmış olup; bahsi geçen ilkenin gerçekle tirilmesi için toplumda yoksul ve muhtaç insanlara Devletçe yardım edilerek onlara insan onuruna yara ır asgarî ya am düzeyi sa lanması, böylece, sosyal adaletin ve sosyal devlet ilkelerinin gerçekle mesine elveri li ortamın yaratılması gereklili inden söz edilmi tir.

Nitekim yukarıda yer alan 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ının Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "*Görevler*" ba lıklı 2 nci maddesinin (f) bendinde düzenlenen adı geçen Bakanlı ın görevlerinin "sosyal devlet ilkesi" nin bir yansıması oldu u görülmektedir.

Somut olayda, ikayetçinin aylık 800 TL ücretle bilgisayar firmasında çalı tı ı, 2010 model Fiat Punto marka araç sahibi oldu u ve e inin bir dershanenin halkla ili kiler bölümünde çalı rken üçüz bebeklerinin do ması üzerine ciddi ekonomik sıkıntı içerisine dü tü ü, bu sebeple Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ına birçok yardım talebinde bulundu u, bu talepleri sonucunda U ak Sosyal Yardımla ma ve Dayanı ma Vakfı Mütevelli Heyetinin 10/04/2013 tarihli kararı ile 200 TL nakdi yardım, 24/07/2013 tarihli kararı ile 150 TL gıda yardımı yapıldı ı, sonraki yardım taleplerinin ise, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Sosyal ve Ekonomik Destek Yönetmeli i gere ince sosyal yardım hizmetlerinden yararlandırılacaklarda bulunması gereken artları ta ımadı ı gerekçesiyle reddedildi i, dolayısıyla ikayetçinin üçüz bebek sahibi olması dolayısıyla ya adı ı ma duriyetin devam etti i görülmektedir.

Somut olayımızda sosyal güvencesi olan ikayetçinin ve e inin aldıkları maa la geçinirken ço ul gebelik sonucu üçüz bebek sahibi olma durumunun, arka arkaya bilinçli bir biçimde çocuk sahibi olma durumundan farklı olarak öngörülemez bir durum olup, üçüz bebek sahibi olmaları sonucunda maddi açıdan sıkıntıya dü meleri ve maddi yardım gereksinimi duymaları pek tabiidir.

2828 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen 3. maddesinde sosyal hizmetler tanımı yapılırken ... ki i ve ailelerin kontrolleri dı ında olu an maddi ve manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının kar ılanmasına amaçlayan hizmet olarak yapılmı tir. Buradan hareketle ikayetçinin sosyal güvencesi olması, asgari ücret düzeyinde bir geliri ve ihtiyacını giderecek derecede ve lüks niteli i haiz olmayan bir araç sahibi olması sebebiyle fakrî zaruret içinde olmadığı gerekçesiyle aynı ve nakdi yardıma muhtaç olmadığı sonucuna varılmasının makul ve hakkaniyete uygun oldu u söylenemez. Aynı ve nakdi yardım talebinde bulunan ki iler bu yardımlardan yararlanmada "öncelik hakkı ve muhtaçlık" durumunun tespitinde, kontrolleri dı ında olu an maddi ve manevi yoksunlukları ile somut ko ulları da göz önünde bulundurulmalı, bu yönde gerekli mevzuat de i ikli i yapılmasının do ru olaca ı de erlendirilmektedir. Kaldı ki, ço ul gebelik gibi kontrolleri dı ında olu an maddi manevi yoksunlukları bulunanlara yapılacak olan aynı ve nakdi yardımların belli bir süre için yapılması, durumlarının periyodik olarak takip edilmesi ve maddi durumları ile ilgili ayrıntılı bilgi ve belge toplanması yoluna gidilip, ki inin yardım almadan hayatını sürdürebilece i maddi artlara sahip oldu unun tespit edilmesi halinde ise bu yardımın kesilmesi her zaman mümkündür.

Sonuç olarak; ço ul gebelik sonucu do an üçüz bebeklerin, gerekli bakım ve korumanın sa lanması suretiyle maddi ve manevi varlıklarının geli imi ve esenli i için ekonomik sıkıntı içinde bulunan ikayetçiye aynı ve nakdi yardım yapılması "sosyal devlet" ilkesinin bir gere i oldu u gibi, Birle mi Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözle menin ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara li kin Uluslararası Sözle melerin yukarıda belirtilen hükümlerinin de bir gere i oldu undan, ikayetçinin maddi yardım talebinin kabul edilerek ma duriyetinin giderilmesinin hakkaniyete daha uygun olaca ı kanaatine varılmı tir.

III. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜ ÜNE L K N YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Ba laması

13) 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçili i Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir i lem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmu olan dava açma süresi kaldı ı yerden i lemeye ba layacaktır.

B. Yargı Yolu

14) 2709 Sayılı 1982 Anayasasının "*Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması*" ba lıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, "*Devlet, i lemlerinde, ilgili ki ilerin hangi kanun yolları ve mercilere ba vuraca ını ve sürelerini belirtmek zorundadır.*" hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçili i Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, adı geçen idarenin i lemlerine kar ı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde U ak ilinin ba lı oldu u Manisa dare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

IV. KARAR

Açıklanan gerekçelerle ikâyetin kabulü ile;

Anayasada Türkiye Cumhuriyetinin nitelikleri arasında sayılan "sosyal devlet" ilkesi ve yukarıda yer verilen ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde, ço ul gebelikler gibi öngörülemeyen, ki ilerin kontrolü dı ında olu arak maddi, manevi ve sosyal yoksunluklara sebep olan durumları da kapsar ekilde sosyal yardım hizmetlerinden yararlanma olanaklarının ve muhtaçlık tanımının geni letilmesi yönünde gerekli mevzuat de i ikli i yapılması ve ikayetçinin ma duriyetinin giderilmesi hususunda A LE VE SOSYAL POL T KALAR BAKANLI INA TAVS YEDE BULUNULMASINA,

6328 .sayılı Kanunun 20 inci .maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, A LE VE SOSYAL POL T KALAR BAKANLI INA bu karar üzerine tesis edilecek i lem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmedi i takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu oldu una,

Bu kararın ikayetçi ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlı ına tebli ine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Ba denetçisi'nce karar verildi.

M.Nihat ÖMERO LU
Kamu Ba denetçisi